

HD 2/12-93

104968

Er du sjokkert?

Alle griper til penn og mikrofon og er sjokkert. Men blant alle jeg hitil har sett og hørt, er det tidligere stortingsrepresentant Finn Gustavsen som har fanget situasjonen best. Han bemerker det store hykleriet som utspiller seg rundt avsløringene i boken til Ronald Bye — «De visste alt».

Hykleriet ligger i at storparten av de kvinner og menn som tilhører ledersjiktet i LO/Ap i dag — må ha hørt om eller kjent til det som legges frem i boken. Med alvorlige, troverdige ansikter står de frem — og er sjokkert! Hva annet skulle de være? Men ikke over det som i gjerning er skjedd med overvåkningen — men ved at det blir kjent.

For yngre generasjoner — og sett ut fra dagens situasjon — fortøner det seg underlig at man overvåker sine medmennesker slik det fremkommer. Men ser man det i lyset av den situasjon som var den gang — er det mer forståelig. Etter at krigen var slutt i 1945 — og de nærmeste år deretter — var det fare for storkonflikt og krig mellom folkedemokratiet i Øst — Sovjetsamveldet — og demokratiene i vest med USA som den dominerende makt. Svært mange hadde stor sympati for Sovjet, som var den som hadde lidd mest og kjempet hardest for å tvinge Tyskland og dets allierte i kne. Situasjonen var uoversiktlig. Kommunistpartiet hadde 13 representanter på Stortinget — og det var usikkert hvor mange av LO og Aps egne folk som var villig til å støtte Sovjet i en eller annen form — om det skulle bryte ut krig. Flere kommunister ga uttrykk for en holdning som kunne tolkes dithen at de ville velge å kjempe på Sovjets side i en konflikt.

Men tidene forandrer seg — og vi vet nå at det ikke ble noen konflikt — og vi vet også hvor nær det var. Dersom Vestens nasjoner også Norge — ikke hadde vært våkne og forberedt seg på en mulig krig — så er det veien vi ikke gikk. Den kunne ha vært annerledes.

«Skyt ikke å pianisten!»

Motivene bak Ronald Byes bokutgivelse skal vi la ligge. De kan være de beste. Det tjener til å ta kkelegge hele saken å rette skytset mot dem.

Ronald Bye er nå pianisten — og selv om han skulle spille dårlig — og ført noen egne noter i penne — er det vel først og fremst komponistene som skal ha kritikken. Glem dem ikke — men se dem i det lys som brant den gang.

Jostein N. Berge